

II/3.

Előkészítette: Gógné Baukó Nóra

ELŐTERJESZTÉS

Medgyesegyháza Városi Önkormányzat Képviselő-testülete
2012. május 30-i ülésére.

Tárgy: Gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2011. évi ellátásának átfogó értékelése.

Tisztelt Képviselő-testület!

Több mint száz évvel ezelőtt Széll Kálmán, miniszterelnök expozéjában a következőt mondta: „*A gyermekvédelem az emberiség nagy és szent ügye, és emellett a közigazgatás költségzete.*”

A gyermekvédelem elméleti megközelítésben történeti-társadalmi meghatározottságú és szerveződésű, összetett segítő tevékenység, amely arra irányul, hogy az adott társadalom gyermek- és ifjúsági korúak tekintett népessége kielégítse az élete fenntartásához és társadalmi érvényesüléséhez nélkülözhetetlen szükségleteit.

Egy másik szemlélet szerint olyan szervezett beavatkozási módokat (intézményeket, foglalkozásokat, módszereket) sorolunk ide, amelyek ezeket a szükségletkielégítő funkciókat a családon belül vagy azon kívül segítik, támogatják, zavar esetén korrigálják, helyreállítják vagy ezek eredménytelensége esetén, átveszik.

A 21. századi gyermekvédelem magába foglalja mindazokat a területeket, melyek a gyermek és családja jól-létét, védelmét szolgálják a megelőzés, beavatkozás, kezelés, utógondozás terén. A gyermekvédelem hatáskörébe - tágabb értelemben - lényegében beletartozik a gyermek születésétől felnőtté válásáig minden, ami az ő érdekében vele és körülötte, a családban, óvodában, iskolában, munkahelyen, a társadalom bármely területén történik.

Ma a gyerekek védelmét alapellátások és szakellátások keretében oldják meg a szakemberek. **A gyermekjóléti alapellátások szolgáltatásokat nyújtanak mindaddig, amíg a gyerek saját családjában él. Gyermekvédelmi szakellátásokra és hatósági intézkedésekre, pedig akkor kerül sor, ha a gyermekről nem tud a saját családja gondoskodni.**

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96.§ (6) bekezdése arról rendelkezik, hogy a helyi önkormányzat minden év május 31-ig átfogó értékelést készít a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról.

Az átfogó értékelés tartalmi követelményeit a fent hivatkozott törvény végrehajtására kiadott a gyámhatóságokról valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló többször módosított 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet 170/A. §-a határozza meg.

Az értékelést meg kell küldeni a Békés Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala részére is. A gyámhivatal az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé. A helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben vizsgálja a gyámhivatal javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról készült átfogó értékelést megvitatni és elfogadni szíveskedjen!

**ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS MEDGYESEGYHÁZA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL
/2011. JANUÁR 01. – 2011. DECEMBER 31./**

A gyermekek védelméről és a gyámiügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg a gyermekek védelmi rendszerét is, melynek feladata a családok támogatása a gyermek felnevelésében, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, illetve a családjából kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítása.

A feladatok megvalósítását pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó alap-, és szakellátások, valamint a település önkormányzat jegyzője, illetve a gyámhivatal hatósági intézkedései biztosítják. A gyermekvédelmi törvény a pénzbeli ellátások megállapítását részben a települési önkormányzatok, a települési önkormányzatok jegyzője (rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, kiegészítő gyermekvédelmi támogatás) részben a városi gyámhivatal (gyermektartásdíj megelőlegezése, otthonteremtési támogatás) feladatává teszi. A pénzbeli ellátások a gyermekek és a fiatal felnőttek szociális biztonságát szolgálják.

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatal adatai alapján Medgyesegyháza városban 2011. december 31. napján 3905 fő (2030 fő nő és 1875 fő férfi) rendelkezett lakóhellyel, melyből a 0-18 éves korosztály 717 fő volt.

Az elmúlt évben a településen 23 csecsemő született. Koraszülés, csecsemőhalálozás és halvaszülés nem történt.

A népesség megoszlása korcsoportok szerint 2011 évben:

Korcsoport	Fiú	Lány	Összesen
0-3 éves	53	59	112
4-6 éves	52	53	105
7-14 éves	164	164	328
15-18 éves	84	88	172

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A települési önkormányzat jegyzője a gyermekvédelmi törvényben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapíthat meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve a nagykorúvá vált gyermek a lakcím szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál kérheti.

A települési önkormányzat jegyzője a feltételek fennállása esetén 1 év időtartamra állapítja meg a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családok számára:

- gyermekétkeztetésben normatív kedvezmény,

- meghatározott pénzbeli támogatás,
- és egyéb kedvezmények igénybevételének biztosítása.

Medgyesegyháza Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal jegyzőjéhez 2011-ben, 372 esetben történt kérelem benyújtása rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránt.

A helyi önkormányzat 364 fő gyermek részére állapított meg rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény támogatást, ami 4 fővel több, mint 2010-ben.

Elutasításra 6 fő kérelme került, melyek nem feleltek meg az előírt jövedelemhatár kritériumoknak.

Az önkormányzat a kedvezményben részesülő gyermek számára minden év augusztusában és novemberében egyszeri 5800.- forint/fő összegű esetenkénti pénzbeli támogatást biztosít. Az esetenkénti támogatás 2011. augusztus hónapban 28 fő nagykorú és 321 fő kiskorú gyermeket érintett, összesen 2. 024. 200.- forint összegben.

Az önkormányzat 2011. november hónapban 26 fő nagykorút és 336 fő kiskorút részesített 2. 099. 600.- forint pénzbeli juttatásban. Összesen: 4. 123. 800.- forintban.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők jogosultsága évente kerül felülvizsgálatra.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás feltételeit önkormányzatunk a törvény alapján helyi rendeletben szabályozza. Célja, hogy a gyermeket nevelő családok időszakos létfenntartási gondjain segítsen.

2011. évben 122 gyermek kapott támogatást 158 esetben, összesen 330. 000.- forint összegben, ami azt jelenti, hogy egy gyermek több alkalommal is részesült támogatásban.

Két fő kérelme elutasításra került, akiknek a bevételük meghaladta a rendeletben meghatározott jövedelemhatárt.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra kérelmet 2011-ben nem nyújtottak be.

Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások:

Óvodáztatási támogatás

Az óvodáztatási támogatás célja a rendszeres óvodába járás segítése.

2011-ben 9 gyermek vonatkozásában igényelték, összesen 220.000.- forint összegben, mely kifizetésre került a gyermeket nevelő szülők részére. Kérelem elutasításra nem került.

Tankönyvtámogatás

2011. évben 294 főre lett ingyenes tankönyv támogatási igény leadva, 16 esetben évközi lemondás történt. Így tényleges támogatásban 278 fő részesült, összesen 3. 336 000 Ft. értékben.

Gyermekétkeztetés támogatás

Az érvényben lévő rendelet alapján a gyermek rászorultságára tekintettel

- 100%-os mértékű gyermekétkeztetési kedvezmény állapítható meg, amennyiben a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át (2011. évben 37.050,-Ft), illetve a 140% -át (2011. évben 39.900.- Ft)

- 50 %-os mértékű gyermekétkeztetési kedvezményben az a gyermek részesülhet, akinek a családjában három vagy több gyermeket nevelnek, illetve ha a gyermek tartósan beteg vagy fogyatékos.

Gyermekétkeztetésben részesülők száma 2011-ben, összesen 295 fő volt.

100%-os kedvezményben részesült: 266 fő

50 %-os kedvezményben részesült: 29 fő

Nagy segítség volt a családok számára 2011. évben, hogy az önkormányzat pályázat útján a NEMFI 16/2011. (IV.29.) rendelete által 159 fő gyermek részesült ingyenes nyári gyermek étkeztetés ellátásában 55 napon keresztül. Az összlétszámból 12 fő bölcsődés, 32 fő óvodás és 115 fő általános iskolás részesült étkeztetésben, 3.235.650.- forint összegben.

A Gondozási Központ Gyermekjóléti Szolgálat a Schéner Mihály Nevelési és Oktatási Központ és a Művelődési Ház együttműködésével biztosította a gyermekek étkeztetésénél pedagógusok bevonásával a felügyeletet, illetve programok szervezésével a szabadidő hasznos eltöltését.

Összességében megállapítható, hogy az önkormányzat a gyermekvédelmi törvényben előírt pénzbeli ellátásokat teljes körűen biztosította a gyermekeket nevelő családok részére és jelentős egyéb támogatást nyújtott a helyi rendeletben szabályozott szociálisan rászoruló családoknak.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A személyes gondoskodást nyújtó alapellátásoknak (gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása, gyermekek átmenti gondozása) a gyermek testi-, értelmi-, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, jólétéhez a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez kell hozzájárulnia. A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat – lehetőség szerint – a jogosult a lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó intézményben kell biztosítani.

Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgálat feladatait a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló módosított 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 39. §-a fogalmazza meg. A gyermekjóléti szolgálatnak az alapellátási tevékenységen túl családgondozást ír elő a törvény védelembevételnél (Gyvt. 68. §), ideiglenes hatályú elhelyezésnél (Gyvt. 72. §), átmeneti nevelésnél (Gyvt. 77.§), utógondozásnál és tankötelezettség elmulasztása esetén.

2011. évben a Medgyesegyháza Városi Önkormányzat Gondozási Központ Gyermekjóléti Szolgálatánál 53 gyermek állt folyamatos családgondozásban, a gondozásban álló családok száma 31. Tanácsadás keretében történő ellátásban részesült 18 gyermek, ami 16 családot érintett. Új esetként keletkezett gyermekek száma 9, 6 családot érintve. Veszélyeztetettség megszűnése miatt lezárt esetek száma 5 család, 5 gyermeket érintve.

A szolgálat 2011-ben 431 alkalommal nyújtott segítséget (információnyújtás, hivatalos ügyekben való közreműködés, tanácsadás, közvetítés más szolgáltatóhoz, segítő beszélgetés, családlátogatás, védelembe vételi tárgyaláson való részvétel, elhelyezési értekezleten való

részvétel, konfliktuskezelés, esetkonferencia, esetmegbeszélés, adományozás) 77 gyermeket érintően.

A „Minden Gyerek Lakjon Jól” program keretén belül 188 gyermek részesült támogatásban, ami 72 családot érintett. Az Élelmiszerbank által biztosított adományokból a településen 2011. január 1-i állapot szerint élő 3878 főből 1700-an részesültek.

A településünkön 2011-ben 364 hátrányos helyzetű gyermek volt, ebből 70 gyermek halmozottan hátrányos helyzetű.

Az alapellátásban jellemző, hogy a családok a kialakult problémákat nagyon nehezen tudják kezelni, folyamatos kapcsolattartásra szorulnak, de nem minden esetben működnek együtt, így nagyon nehéz elérni, hogy a kialakult problémák megoldódjanak. Ha ezeket végképp nem sikerül rendezni, akkor hatósági beavatkozásként védelembe vétel javaslata indokolt.

A gyámhivatali és más családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat megkeresésére a családgondozáshoz párosulva eseti felkérésre 5 alkalommal készült környezettanulmány.

Gyermekek átmeneti gondozása

Az Gyvt.) 94. § (2) bekezdése a települési önkormányzatok részére kötelező feladatuként írja elő a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében az átmeneti gondozás biztosítását. A gyermekek átmeneti gondozását – a szülői felügyeletét gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére beleegyezésével – ideiglenes jelleggel, teljes ellátással kell biztosítani, ha szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani.

(Ilyen kéressel szülő még nem kereste meg önkormányzatunkat).

A fenti ellátást az önkormányzat az elmúlt évekhez hasonlóan jelenleg is és az elkövetkező években is ellátási szerződés megkötésével kívánja biztosítani, melyet a Magyarbánhegyes Község Önkormányzat, mint fenntartóval – a Gyermekjóléti Szolgálat által működtetett „Önálló helyettes Szülő” szolgáltatással a Medgyesegyházi Önkormányzat ellátási kötelezettségébe tartozó gyermekek részére – megkötött ellátási szerződés alapján biztosítja.

Ideiglenes hatályú gyermekelhelyezés 2011 –ben nem érintette településünket.

A tavalyi évben **ideiglenes hatályú** elhelyezésre nem került sor. **Átmeneti nevelésben 6** gyermek volt, **3** családot érintve. Az esetek nem új esetek, az előző évekről húzódnak át. Sajnos a tavalyi évben egy családnál sem értük el, hogy képessé váljanak gyermekeik visszafogadására.

A Gyermekjóléti Szolgálatnál a hagyományos értelemben vett **kapcsolattartási ügyelet** nem működik, de igény esetén mindig megoldottá vált ez a lehetőség is. A tavalyi évben 1 alkalommal vették igénybe gyermekelhelyezési problémák miatt az érintettek.

Jellemző problémák új ellátottaknál: a szülők vagy a család életvitele, gyermeknevelési, életvezetési hiányosságok, anyagi okok, családi konfliktus, viselkedési és magatartási zavarok (súlyosbodó magatartási és viselkedési problémák), teljesítményzavar, beilleszkedési nehézség (igazolatlan iskolai hiányzás), szülői elhanyagolás.

Az 53 gondozásban lévő gyermekből **39** medgyesegyházi, **14** pedig a külterületen (Lászlótelep, tanya, Bánkút) élő gyermek.

Észlelő és jelzőrendszer működtetése

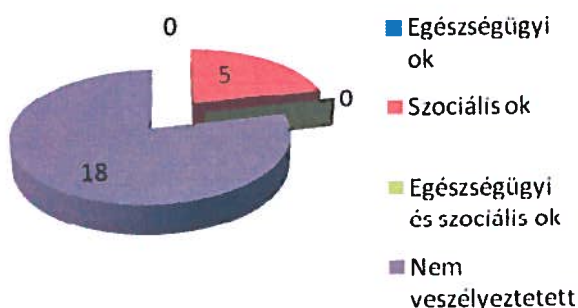
A gyermekvédelemmel összetett rendszer foglalkozik, érintettek az egészségügyi, oktatási intézmények, hatóságok. Közöttük úgynevezett észlelő-jelzőrendszer működik, azaz ha gyermeket érintő problémát tapasztalnak, a megfelelő csatornán értesítik az illetékes

szakembert. Az újonnan a szolgálathoz kerülők egy része önkéntesen vette igénybe a szolgálat kínáلتa lehetőségeket, míg voltak, akik az észlelő-jelzőrendszer jelzése kapcsán kerültek a szolgálathoz.

Védőnői szolgálat

A családok gondozása családlátogatások és tanácsadások keretein belül történik, illetve telefonos és írásos kapcsolattartás is rendszeres. A családlátogatások során tapasztalt problémák jelentős része anyagi eredetű. A rossz szociális körülmények, a gyermekek elhanyagolása, veszélyeztetése a leggyakoribb probléma. Az elmúlt évben a településen 23 csecsemő született.

Veszélyeztetett: összesen 5 fő
 egészségügyi ok: -
 szociális ok: 5
 egészségügyi és szociális ok: -

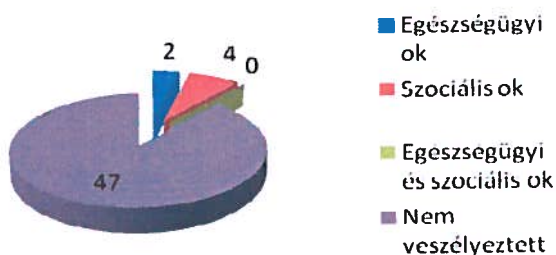

Tanácsadáson való megjelenés: 260 alkalom, ebből önálló védőnői tanácsadás 77 alkalom.
 Családlátogatások száma: 283.

1-3 évesek gondozásának adatai

1-3 éves gyermekek száma: 53 fő.

Veszélyeztetett: összesen 6 fő
 egészségügyi ok: 2
 szociális ok: 4
 egészségügyi és szociális ok: -

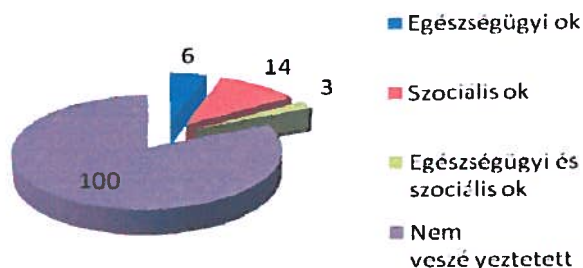

Tanácsadáson való megjelenés: 157 alkalom, ebből önálló védőnői tanácsadás: 59 alkalom.
 Családlátogatások száma: 156.

3-6 évesek gondozásának adatai

A 3-6 éves gyermekek száma: 123 fő.

Veszélyeztetett: összesen 23 fő
 egészségügyi ok: 6
 szociális ok: 14
 egészségügyi és szociális ok: 3

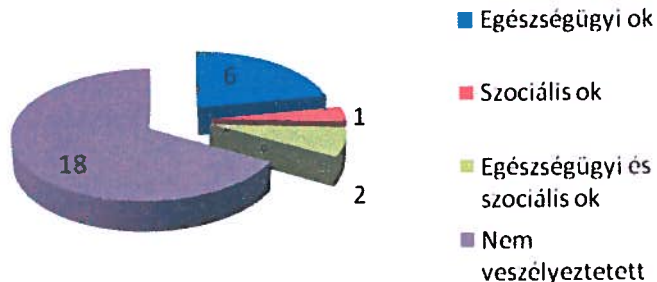
Tanácsadáson való megjelenés: 90 alkalom, ebből önálló védőnői tanácsadás: 52 alkalom.
 Családlátogatások száma: 115.

Terhesgondozás adatai

Titkolt terhesség nem volt, a veszélyeztetett terhesek száma az előző évhez viszonyítva csökkent.

Várandósok száma: 27 fő

Veszélyeztetett: összesen 9 fő
 egészségügyi ok: 6
 szociális ok: 1
 egészségügyi és szociális ok: 2

Tanácsadáson való megjelenés: 136 alkalom, ebből önálló védőnői tanácsadás: 136 alkalom
 Családlátogatások száma: 55.

A védőnői szolgálat folyamatosan tart kapcsolatot a gyermekjóléti szolgálattal, az információcsere kölcsönös, a közösen végzett családlátogatások rendszeresek, részt vesznek az Észlelő- és jelzőrendszeri megbeszéléseken (a tavalyi évben 6 ilyen alkalom volt).
 2011-ben a Gyermekjóléti Szolgálat felé írásbeli jelzés nem, szóbeli jelzés 3 alkalommal történt.

Az iskolában összesen 388 gyermek ellátása folyik. A szülőkkel és a gyermekekkel a kapcsolattartás védőnői tanácsadáson zajlik.

2011-ben egészségnevelési előadás nem volt az iskolában.

Gyermekorvosi tevékenység

A településen élő gyermekek egészségi állapotáról nehéz egységes véleményt alkotni, mivel ez sokrétű szempont összevetését igényli. Az viszont egyértelműen megállapítható, hogy az általános egészségügyi helyzet folyamatosan romlik az előző évekhez viszonyítva. Egyre több

az elhízott, túlsúlyos gyermek, a gondozásba vett krónikus betegek száma, amelyek folyamatos követést igényelnek.

A gondozásban részesülők a praxisban:

- légzőszervi: Asthma + szénanátha: 79 fő
- tápcsatorna: elhízás, soványság, egyéb felszívódási zavarok: 56 fő
- bőrbetegségek: 30 fő
- szívbetegségek: 249 fő
- szemészeti betegségek: 103 fő
- mozgásszervi betegedések: 190 fő
- pszichiátriai betegségek: 16 fő
- neurológiai betegségek: 10 fő
- vérképző szervbetegségek: 25 fő

Veszélyeztetettek száma: csecsemő: 3 fő, 1-3 éves 7 fő, 3-6 éves 24 fő

A rendelőben a napi ellátás során átlagosan 40-50 fő jelenik meg. A betegségek szezonális jelleggel fordulnak elő: ősztől-tavaszig a felső légúti megbetegedések (1-6 éves korig, illetve a hátrányos helyzetűek vannak többségben), nyári időszakban a háztartási, mezőgazdasági balesetek, illetve a hányás, hasmenéses megbetegedések a leggyakoribbak. Ezek okai sokszor a szociális elmaradottságra, műveltség (egészségügyi kultúra) hiányára, szegénységre vezethetők vissza, de időnként a szülők egyedi kívánságuk alapján is tartós beteggé nyilvánítják a gyermeküket.

A gyermekorvos a gyógyítás mellett folyamatosan végez felvilágosító és prevenció tevékenységet. 2011-ben a helyi újságban rendszeresen cikket jelentetett meg gyermekgyógyászati fő betegségekről. Heti egy alkalommal a bölcsődei ellátás keretében a gyermekek szomatikus és mentális fejlettségét kíséri figyelemmel, szükség esetén szakirányban továbbirányítva.

Az iskolaorvosi tevékenység során éves ütemezés szerint minden páros osztály fizikális, mentális fejlettsége szűrésre kerül, az ÁNTSZ által előírt kampányoltások, védőoltások beadása történik.

A szociálisan elmaradott gyermekeknél több ízben tapasztalható elhanyagolás, ami általában küllemben jelenik meg (koszos ruházat, a bőrön tisztálkodás hiánya). Rendelőben gyermekbántalmazásra utaló jeleket nem tapasztaltak, nem fordult elő ilyen eset.

A gyermekorvos írásbeli jelzéssel nem élt 2011-ben, de szóban napi szinten történnek konzultációk a jelzőrendszeri tagokkal.

Bölcsőde

A bölcsődében a 2011 év folyamán ellátott gyermekek száma **29 fő, közülük 15 fő hátrányos helyzetű gyermek**. Az intézmény részéről gyermekvédelmi céllal nem történt családlátogatás, a gyermekjóléti szolgálat felé nem éltek jelzéssel. Gyermekvédelemmel kapcsolatos továbbképzésen nem vettek részt. Az intézményben egy gyermekvédelmi felelős van, észlelő- és jelzőrendszeri esetszólásokon, vagy szóbeli konzultáción minden alkalommal részt vett.

A bölcsődei dolgozóknak a szülővel való kapcsolattartása személyes találkozások, személyes megbeszélések, telefonos érdeklődések, rendezvények alkalmával, családi

délutánok alkalmával, ünnepek alkalmával valósul meg, a családok együttműködők. Szabadidős és preventív gyermekprogramokat többször is tartottak 2011 évben. Adományok kiosztására is volt alkalom hátrányos helyzetű családok részére (élelmiszer, ruhanemű).

Óvoda

Óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma 2011-ben **159 fő volt, közülük 108 fő hátrányos helyzetű gyermek**. A gyermekvédelmi feladat ellátásával egy dolgozó van megbízva, de a gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladatkörébe beletartozik. Fontosnak tartják a prevenciót (hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek illetve gyermekvédelmi esetek feltérképezése), és jelzését a gyermekvédelmi felelős által. Fejtetvesség előfordulása esetén a védőnők segítségét kérték, illetve hozzájuk irányították a szülőket, gyermekeikkel. Ők látták el a szükséges fertőtlenítő szerekkel, tájékoztatták a szülőt a szer megfelelő használatáról, visszahívták ellenőrzésre a problémás gyerekeket. Évente több alkalommal átvizsgálják az óvoda összes gyermekének a haját, szükség esetén segítenek (izolálás, ellátás, kontroll).

Az intézmény részéről gyermekvédelmi céllal nem végeztek családlátogatást, nem éltek jelzéssel a gyermekjóléti szolgálat felé. A fellépő problémákat sikerült a szülőkkel való beszélgetés után rendezniük.

A gyermekvédelmi felelős minden esetben részt vett az észlelő - jelzőrendszer esetszembeszélelésen, 2011-ben gyermekvédelemmel kapcsolatos szakmai továbbképzésen nem volt.

Az óvodai dolgozók arra törekcszenek, hogy a szülők megelégedésére a családi nevelést kiegészítve gondozzák, ápolják, szocializálják, neveljék, fejlesszék a gyermekeket. A **kapcsolattartás az óvodai beiratkozásnál, az első személyes találkozásnál kezdődik**, illetve az első tájékoztató jellegű szülői értekezleten.

A gyermeket nevelő óvodapedagógusok az óvodába járást megelőzően, **családlátogatás alkalmával találkoznak** először a gyermekekkel is, ahol tapasztalatokat szerezhhetnek a szociokulturális háttérükről, illetve a család nevelési szokásairól.

A szülők igénye alapján egyéni beszélgetésre, **fogadóórára** várják a szülőket az óvónők, előzetes időpont egyeztetés után. **Nyílt napokon** betekintést nyerhetnek a szülők az óvodai nevelés mindennapjaiba.

A **kulturális rendezvények**, programok (családi délután, gyermeknap, játszóház barkácsolással, közös játék a szülőkkel, nevelési időben) sok lehetőséget biztosítanak a pedagógusok és a szülők kapcsolattartására, kérdések felvetésére, illetve tapasztalatcserékre.

Általános iskola

A Medgyesegyházán működő 8 évfolyamos általános iskola tanulói létszáma 2011. évben (2010. október 1-jei statisztika alapján) 424 tanuló – 209 alsó tagozatos, 215 felső tagozatos diák. Ez a tanulói létszám 12 fővel több, mint az előtte lévő tanévben.

Hátrányos helyzetű tanulók létszáma: 224 fő (ami az előző évhez képest 6 fővel több).

A nyilvántartott veszélyeztetett tanulók létszáma: 37 fő (ami 2 fővel több).

A napközit igénybe vevő gyermekek száma: 93 fő + 110 fő iskolaotthonos oktatásban vesz részt (annyi, amennyi az előző évben volt).

Korrepetálásban 175 tanuló vett részt (előző évhez képest 12 fővel több). Az iskolában a havi korrepetálási órák száma változó, átlagosan 32 óra/hét.

A tehetséges gyermekek részére magyar, matematika, történelem szakkört tartanak, ami egyben felkészítő is a továbbtanulásra. Működik még rajz szakkör alsósoknak. Minden nyáron van kézműves tábor. A háztartástan, ének, rajz szakkörök mellett a legnagyobb tanulói létszámot megmozgató programok a sportkörök (női- férfi foci, tájfutás, kézilabda, úszás...). Az iskola 2011-ben 79 esetben észlelt problémát (8 esetben több mint az előző tanévben). Ezek jellegüket tekintve: szülői elhanyagolás, igazolatlan hiányzás, agresszió, magatartásbeli problémák, magántanulói státusz kérése.

Az intézmény részéről gyermekvédelmi céllal 2 családlátogatás történt. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős az észlelő- és jelzőrendszeri esetmegbeszéléseken részt vett. 10 esetben kellett az esetmegbeszélésre szakembert hívni (védőnő, gyermekorvos). Konkrét gyermek ügyében is volt esetmegbeszélés, ami nem járt pozitív eredménnyel. Osztályfőnöki órán szakemberek bevonásával drogmegelőző foglalkozások kerültek megtartásra (2-2 alkalom a 7. és a 8. osztályosoknak).

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős rendelkezik munkaköri leírással. Egy alkalommal vett részt szakmai továbbképzésen. Minden nap 7-14 óráig áll rendelkezésre a szülőknek és az osztályfőnököknek. Sajnos a szülők nem élnek ezzel a lehetőséggel, hogy személyesen keressék fel maguktól az ifjúságvédelmi felelőst, csak akkor működnek együtt, ha baj van.

2011-ben a Nevelési Tanácsadóba 8 fő és a Szakértői Bizottsághoz 17 fő gyermeket kellett elküldeni, 1 tanulónak kérték a Független Szakértői Bizottság munkáját. A Nevelési Tanácsadó és a Szakértői Bizottság határozata alapján a következő terápiákat végzi az iskola: logopédia 63 fő (óvodával együtt), komplex gyógypedagógiai fejlesztés, általános készség fejlesztés, diszlexia 95 fő + 8 fő óvodai gyermek, SZIT, TSMT és Írisz 12 fő. Ezek az adatok minden évben növekednek.

Rendőrség

2011. évben kéthavi rendszerességgel képviseltette magát a helyi rendőrség a megyesegyházi Gondozási Központ esetmegbeszélésein. Az Őrs állománya napi kapcsolatban áll a családsegítővel, így a kapcsolattartás vagy személyesen, vagy telefonon történik. 2011. évben nyolc esetben tett jelzést a mezőkovácsházi rendőrkapitányság a gyermekjóléti szolgálat felé.

A mezőkovácsházi rendőrkapitányság VBB szervezésében több rendezvényébe bevonta a helyi általános iskolát, óvodát. „Közlekedésbiztonság gyermekszemmel” című rajzpályázaton több megyesegyházi általános iskolás diák segítette elő rajzaival a pályázati kiírást. A diákok felkészítésében a pedagógusok aktívan részt vettek.

„Az iskola rendőre” programban részt vevő rendőrök több esetben baleset megelőzési előadást tartottak a gyalogos- és kerékpáros közlekedés témakörben alsó és felső tagozatos diákoknak.

Egy, a településen élő helyi körzeti megbízott rendszeresen az általános iskola előtt látott el szolgálatot, ezzel biztosítva a gyermekek biztonságos közlekedését.

4. Jegyző hatáskörében tett gyámhatósági intézkedések

Amennyiben az önként igénybe vehető alapellátásokkal a gyermekjóléti szolgáltatás a veszélyeztetettséget nem tudja megszüntetni, akkor a gyermek érdekében hatósági intézkedés szükséges. A cél minden esetben az, hogy a gyermek a családjából csak akkor kerüljön kiemelésére, ha a többoldalú támogatás ellenére a gyermeket veszélyeztető körülmények a családon belül nem szüntethetők meg.

Jegyző feladatai

A települési önkormányzat jegyzője a hozzá telepített gyermekvédelmi és gyámügyi feladatok közül az alábbi feladatokat látja el:

- teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel,
- külön jogszabályban meghatározott esetben ügygondnokot, eseti gondnokot rendel ki, a kirendelt gondnokot felmenti, továbbá megállapítja munkadíját,
- a városi gyámhivatal megkeresésére a gyámsági és gondnoksági ügyekben leltározási feladatokat végez, környezettanulmányt készít, valamint közreműködik a gyámhivatali határozatok végrehajtásában,
- felveszi a szülő nyilatkozatát, amelyben hozzájárul gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához,
- dönt a gyermek védelembe vételéről és annak megszüntetéséről,
- a gyermeket azonnali intézkedést igénylő esetben a különélő másik szülőnél, más hozzátartozónál vagy más alkalmas személynél, illetve nevelőszülőnél, vagy - ha erre nincs mód - gyermekotthonban, fogyatékos személyek otthonában vagy pszichiátriai betegek otthonában helyezi el,
- megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát,
- megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjául rendelt, tartásra köteles hozzátartozó kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultságát,
- közreműködik a gyermektartásdíj iránti igény érvényesítésében a nemzetközi szerződésben meghatározottak szerint,
- közreműködik a gondozási díj, valamint a megelőlegezett gyermektartásdíj behajtásában,
- dönt a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról és az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztéséről, valamint az ezen ellátások felhasználására kirendelt eseti gondnok elszámolásának elfogadásáról,
- megállapítja az óvodáztatási támogatásra való jogosultságot,
- ellátja a törvényben vagy kormányrendeletben hatáskörébe utalt egyéb gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat.

Védelembe vétel

Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételevel megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi.

A települési önkormányzat jegyzője, mint I. fokú gyámhatóság a gyermeket veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében - a gyermekjóléti szolgálat vagy más szerv, személy javaslatára - védelembe veszi és a gyermek ellátásának segítésére, a szülő gondozói tevékenységének támogatására családgondozót rendel. Családgondozóként a gyermekjóléti szolgálat azon munkatársát kell kirendelni, aki a védelembe vételt megelőzően a gyermeket gondozta.

A védelembé vétel meghatározott egyéni gondozási-nevelési terv alapján történik, melyek indokoltságát a jegyző évente, kérelemre, pedig soron kívül felülvizsgálja. A felülvizsgálat eredményeként vagy megszünteti, vagy újabb 1 évre a védelembé vételt fenntartja.

A védelembé vétel 2011-ben 5 gyermeket érintett. A védelembé vételi eljárások a közoktatási intézmények igazolatlan tanórai mulasztások jelzése alapján történtek. Mind az öt esetben fiatalok gyermekeket érintett. A gyerekek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek, korábban alapellátásban gondozottak voltak.

A védelembé vétel keretén belül elrendelt intézkedések a gyermek számára kifogásolt magatartásának megszüntetése érdekében magatartási szabályok megállapítása, illetve a szülők kötelezése a tankötelezettség teljesítésére.

Az öt gyermek felül az előző évről még 3 kiskorú gyermek védelembé vétele állt fenn 2011-ben, melyek eredményesség alapján megszüntetésre kerültek. Az éves felülvizsgálati döntés alapján megállapítást nyert, hogy neveltetésük a családban védelembé vétel nélkül is biztosítható.

Három esetben illetékesség megszűnése miatt került áthelyezésre védelembé vett gyermekek iratanyaga más intézményekhez.

A védelembé vett gyermekek száma jelentősen nem változik, évről-évre közel azonos.

Iskoláztatási támogatás felfüggesztése

2010. szeptember 16-tól a közoktatási intézmény igazgatójának jelzési kötelezettséget ír elő a jogszabály, melynek értelmében köteles a védelembé vételi eljárás lefolytatására illetékes jegyzőnek jelezni, ha a gyermek igazolatlanul mulasztott kötelező tanórai foglalkozásainak száma elérte a tízet. Az illetékes település önkormányzat jegyzője a jelzést követően végzést hoz, amelyben tájékoztatja az iskoláztatási támogatás jogosultját (szülőt, gyámot) arról, hogy az adott tanévben igazolatlanul mulasztott ötvenedik kötelező tanórai foglalkozás után elrendeli az iskoláztatási támogatás teljes összege folyósításának felfüggesztését, valamint a gyermek, védelembé vételét.

2011. évben a jegyző 5 esetben függesztett fel iskoláztatási támogatást és ezzel egyidejűleg az érintett fiatalok védelembé vételére is sor került.

Ideiglenes hatályú elhelyezés

A gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére akkor kerül sor, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését a családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti és emiatt azonnali elhelyezése szükséges.

Ideiglenes hatályú elhelyezés a településen 2011-ben nem volt.

Teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételére méhmagzat részére 2011. évben 11 esetben került sor.

Ezen létszámból az év folyamán az apa adatai nélkül anyakönyvezett kiskorúak száma két fő kiskorú gyermek esetét érintette. A családi jogállás rendezése belföldi jogsegély kérésnek eleget téve történt.

Kiskorú házasságkötésének engedélyezésére 2011. évben kérelmet nem nyújtottak be.

2009. január 1. napjától a jegyző eseti gondnok és ügygondnok kirendelése iránt csak abban az esetben intézkedhet, ha erre az előtte folyó eljárásban van szükség. Az elmúlt évben ügygondnok, eseti gondnok kirendelésre nem került sor.

5. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmazásával tett megállapítások bemutatása.

Szakmai ellenőrzésre gyámhatósági, gyermekvédelmi területen 2011. évben nem került sor.

6. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

A magasabb szinten történő szakmai munka megvalósítása érdekében kiemelt feladat a gyermekvédelem területen tevékenykedő állami és civil szervezetek, továbbá magánszemélyek együttműködésének megfelelő összehangolása

A Gyermekjóléti Szolgálat minden évben 6 alkalommal, a jogszabályi kötelezések, és a szakmai szempontok alapján szervez helyzetértékelő, és egyeztető megbeszélést, ahol egyebek mellett az észlelő-jelzőrendszer működését is vizsgálja, értékeli. Nagyon fontos lenne az észlelő-jelzőrendszer hatékony működése, mivel a szakemberek már a problémák kezdeti megjelenésekor tudnak intézkedni a 0-18 éves korú gyermekekkel, fiatalokkal kapcsolatban.

Ehhez természetesen az kell, hogy minden érintett megfelelően végezze munkáját, és időben tegye meg a kellő lépéseket. Minden esetmegbeszélésen hangsúly helyeződik arra, hogy kellően hatékonyan tudjon működni ez a rendszer.

Javaslatok a gyermekek helyzetének javítása érdekében

Az elmúlt évekhez hasonlóan 2011-ben is a helyi általános iskolából érkezett a legtöbb jelzés, melyekben főként az igazolatlan hiányzások szerepeltek. Szomorúan kell azonban azzal a ténnyel szembenézni, hogy az iskolában egyre több esetben kerül sor verekedésre, egyre növekszik az agresszív viselkedés. A magatartási zavarokkal küzdő gyermekek nehezen tudnak beilleszkedni a nagyobb közösségbe, illetve társaik is nehezen tudják tolerálni az ilyen gyermekek viselkedését.

A jövőre nézve az ilyen problémák megelőzése, kiküszöbölése még szorosabb együttműködést kíván. Szakember, pszichológus alkalmazására nagy szükség lenne, hogy a problémás gyermekek megfelelő ellátásban részesüljenek. A prevenció munkája jelentőségét hangsúlyosabbá kellene tenni.

Az általános iskolában a következő tanévtől nagy problémát fog jelenteni az ifjúságvédelem, mert a jelenlegi ifjúságvédelmi felelős szerződése októberben lejár. Sajnos az iskolának nincs ifjúságvédelmi feladatokra státuszhelye (0,5 álláshely), de szükség lenne egy ifjúságvédelmi felelősre.

A Nevelési Tanácsadóval szorosabban kellene együttműködni a következő években és minden gyermekről egyeztetni, megbeszélni a fejlesztési feladatokat.

Már az érvényben lévő törvények, rendelkezések maradéktalan betartása is kellő eredményeket hozhatna, mint felelősségvállalás (pedagógus határozottság, konfliktushelyzetek megoldása segítség nélkül), az iskolai védőnői terv végrehajtása (a prevenció előadások hiánya indokolja), az iskolaegészség-ügy terén az ebben illetékesek együttes közreműködése, nagyobb szülői felelősségre vonás, társadalmi szemléletváltás (egészségügyi kultúra fejlesztése), szociális munkás alkalmazása az iskolában.

Az óvoda előzetes felmérései alapján, a szülők több egyéni beszélgetést, tanácsadást igényelnének a gyermekneveléssel kapcsolatban. Esetleg, ha mód van rá, egy pszichológus is előadást tarthatna az óvodakezdés és az iskolaérettség téma köré csoportosítva, ugyanis az a tapasztalat, hogy különösen ebben a két témában igényelnének szélesebb körű tájékoztatást és segítségnyújtást.

A rendőrség a hatékony intézkedések megtétele érdekében továbbra is kéri, hogy akkor tegyék meg jelzésüket hatóságuk felé, amikor a konkrét problémát észlelik. Személyes vagy telefonos egyeztetést követően szakmai segítséget tudnak nyújtani az adott ügyekben vagy jogértelmezéssel kapcsolatosan.

7. A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

A medgyesegyházi rendőrőrs, de a mezőkovácsházi kapitányság sem működtet önálló bűnmegelőzési programot, a megyei rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési tevékenységével kapcsolatos feladatokban működnek közre.

Medgyesegyháza Város településen 2011. évben medgyesegyházi, illetve a település illetékességi területéhez tartozó gyermekkorú, illetve fiatalkorú személyek által elkövetett szabálysértési cselekmény és bűncselekmény az alábbiak szerint alakult.

a./ szabálysértés – Medgyesegyháza területére vonatkozóan a mezőkovácsházi kapitányság igazgatásrendészeti osztálya rendelkezik nyilvántartással, azonban ezek csak a városban elkövetett szabálysértési eljárások számát tartalmazzák, az elkövetők lakhelyével és életkorával kapcsolatban nem tartalmazzák információkat. A nyilvántartás szerint gyermek- és fiatalkorú személlyel szemben nem indult szabálysértési eljárás.

b./ bűncselekmény – Medgyesegyháza város illetékességi területén 2011. évben az ismertté vált fiatalkorú bűnelkövetők száma 8 volt.

Gyermekkorúak miatt megszüntetésre került büntetőeljárások száma:

Medgyesegyháza területén két bűncselekményben történő nyomozás lett megszüntetve amiatt, hogy azok elkövetői gyermekkorúak voltak. Ezen két bűncselekmény az általános iskolában, bántalmazás során elkövetett súlyos testi sértések voltak.

Gyermekkorúak körében történt apróbb bűncselekmények:

A 2011. évben elrendelt nyomozások adatai szerint nyomozást nem folyt olyan esetben, amely során gyermekkorú személy követett el kisebb súlyú bűncselekményt.

A mezőkovácsházi kapitányság településeire vonatkozóan általánosságban elmondható, hogy a gyermekkorúak körében elkövetett csekély súlyú bűncselekmények a legtöbb esetben a nyomozóhatóság számára rejtve maradnak, mivel azokat általában iskolai foglalkozások idején követik el, így azokat eljárás mellőzésével orvosolják.

Családon belüli erőszak, bántalmazás nem fordult elő a település illetékességi területén, nem történt ilyen jellegű rendőri intézkedés.

Bűncselekményt, szabálysértést elkövető gyermekkorúak száma:

Két esetben folyt nyomozás 2011-ben Medgyesegyháza területén, amely bűncselekmények során egy-egy fő követett el súlyos testi sértést. Mivel a gyermekkor büntethetőséget kizáró ok, ezért a nyomozások megszüntetésre kerültek.

Szabálysértést elkövető gyermekkorúval szemben egy esetben sem indult eljárás.

Jellemző bűnelkövetések a településen: Medgyesegyháza városában, csak úgy, mint a környező településeken is legtöbb esetben vagyron elleni bűncselekmények, azon belül túlnyomórészt lopások kerülnek elkövetésre, valamint az italmérő helyeken, szórakozóhelyeken és azok környékén megszorodtak a köznyugalmat sértő, garázda jellegű és személy elleni erőszakos bűncselekmények.

Bűncselekményt, szabálysértést elkövető fiataikorúak száma: 2011. évben 6 fő fiataikorúval szemben indított nyomozást a Mezőkovácsháza Rendőrkapitányság, amelyek közül 4 fő kábítószerrel való visszaélést, 2 fő, pedig garázdaságot követett el.

A cselekményeket lehetővé tevő okok között elsődlegesek a családon belüli problémák, a helytelen szülői minták, a deviáns baráti környezet hatásai fedezhetők fel, amelyet több esetben a cselekményük súlyának helytelen felmérése, illetve a fiataikori kíváncsiság is befolyásol.

8. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drog-prevenció stb.).

Medgyesegyházán 2011-ben civil szervezet alapellátásban, szakellátásban nem folytatott tevékenységet.

Több civil szervezet, egyesület és alapítvány aktívan vette ki a részét a gyermekeket érintő szabadidős programok szervezésében, lebonyolításában.

Zárszó

A hazai gyermekvédelem legmeghatározóbb törvénye az 1997-es gyermekvédelmi törvény, amely azt tűzte ki célul, hogy „megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről”.

Fel kell ismerni, hogy sajnos a mai családtól nem várható el, hogy külső segítség nélkül eleget tegyen a gyermekkel kapcsolatos feladatainak. A gyermekvédelemhez kapcsolódó feladatok ellátásában pedig, mind az államnak, mind az önkormányzatoknak, mind pedig a civil szervezeteknek szerepet kell vállalniuk.

HATÁROZATI JAVASLAT

Medgyesegyháza Városi Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2011. évi ellátásáról szóló beszámolót.

Határidő: azonnal

Felelős: Ruck Márton

Medgyesegyháza, 2012. május 24.

Ruck Márton
polgármester

Ellenjegyezte:

Dr. Horváthné Dr. Barta Edit
Jegyző